

Terje Sigurðsson:

VIT GERAST ØLL FÁTÆKARI

Um ov lítil kapping er á einum øki er úrslitið, at vit rinda ov nógv fyri tænastrarnar. Tá verður minni peningur eftir hjá borgarunum at nýta upp á onnur ting, sigur Terje Sigurðsson

DANJAL AV RANA

IFøroyum hevur Kappingaráðið ábyrgdina av at halda eyga við fría marknaðinum, sum fyrirkur annars kappast á. Men er neyðugt at reglura kappingina? Er ikki best at lata fyrirkurnar kappast, og tað almenna heldur seg burtur frá makrnaðinum og letur marknaðarmekniskurnar ráða?

– Í útgangstøðinum er tað rætt, at frí kapping á einum marknaði gevur besta úrslit fyri samfelagið, men tað eru stóður, har marknaðir ikki virka eftir vild. Í stóðum har ongin seljari ella keypari hevur ræði á marknaðinum, vil

prísurin og útboð av vørum og tænastrum verða optimalt. Men ofta er hetta ikki stóðan, greiðir Terje Sigurðsson, deildarleiðari á Kappingareftirlitinum frá.

Eftirlitið tryggjar frælsi

Hann sigur, at í summum førum kann ein marknaður búnast soleiðis, at eitt avmarkað tal av fyrirkum fær stórt marknaðarvald.

– Tá kunna vanligu meginreglurnar um útboð og eftirspurning setast til viks, soleiðis at fyrirkurnar kunna vinna sær okursvinning til skaða fyri brúkaran. Avleiðingin er minni umsetningur av vørum og til hægri

prís og er hetta eitt samfelagsligt tap, sigur hann.

Tað er í slíkum førum at ein kappingarlóggáva og eitt kappingareftirlit kemur til sín rætt. Tá fær man møguleikan, at rætta feilir, sum hava við sær, at frælsa kappingin verður sett til viks.

– Myndugleikin kann millum annað ógilda avtalur millum kappingarneytar, sum eru til skaða fyri samfelagið, og steðga gerðum hjá størri fyrirkur, sum hava til endamáls ella avleiðing at seta fræslu kappingina til viks, sigur Terji Sigurðsson.

Endamálið við Kappingarlógini er sostatt at tryggja at kappingin fer fram eftir røttum fyrirtreytum,

soleiðis at marknaðurin virkar á bestan hátt, til frama fyri brúkaran, fyrirkur og samfelagið sum heild. Í nógvum londum – og kanska serliga í norðurlondum – spælir landið ofta ein aktivan leiklut á marknaðinum, antin sum keypari, seljari ella regulator. Leikluturin hjá statinum er ofta eitt sindur problematiskur, tí staturin hevur altíð eina sterka stóðu, og kann av óvart skeikla kappingina.

Royna at verja brúkaran

– Kappingareftirlitið hevur seinnu árinilagt dent á øki, ið hava týðning fyri vanligu brúkaran. Vørrur og tænastrur sum fíggjartænastrur,

el, hiti og brennievni eru ein stór útreiðsla í vanligu húsarhaldinum. Vit hava verið inni á hesum økjum, meðan onnur øki, sum telja nógv hjá vanligu brúkaranum, so sum matvørrur, bílar og bygging liggja enn á láni, sigur Terje Sigurðsson.

– Hóast játtanin er avmarkað, so hevur Løgtingið eisini álagt okkum bundnar uppgávur. Her verður serliga hugsa um samanleggjar millum fyrirkur. Hetta er ein rættuliga umfatandi og tíðarkrevjandi uppgáva, sum skal loysast innan ávisar lógarásettar tíðarfreistir. Hetta merkir at alt annað arbeiðið má skúgvast til viks, tá ein samanlegging verður fráboðað, sigur hann.

Umframt tær bundnu uppgávurnar er eisini neyðugt at myndugleikin hevur innlit í teir føroysku marknaðirnar. Her er tað so, at marknaðarkanningar koma inn í myndina.

– Í grundini hava hesar tvinni endamál. Í fyrsta lagi hava tær til endamáls at geva okkum innlit í viðurskiftini á marknaðinum, soleiðis at vit kunna avgera um neyðugt er við kappingarfremjandi tiltøkum. Í øðrum lagi kunna vit almannakunngerar frágreiðingar. Ein almannakunngerðing hevur til endamáls at kunna samfelagið sum heild um umstøðurnar á marknaðinum. Tað er jú gagnligt at brúkarin er vælkunnaður um viðurskiftini á marknaðinum – hetta kann styrkja brúkarar á einum marknaði har ar hava marknaðarvald, sigur Terje Sigurðsson.

